

บทที่ 4

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสถานภาพและปัญหาที่อยู่อาศัยในปัจจุบัน ตลอดจนความต้องการที่อยู่อาศัยในอนาคตของอาจารย์และข้าราชการจุฬาฯ และเสนอแนะแนวทางในการกำหนดนโยบายที่อยู่อาศัยของอาจารย์และข้าราชการของจุฬาฯ ทั้งนี้ได้กำหนดกระบวนการศึกษาเป็น 7 ขั้นตอน (ดูแผนภูมิที่ 4.1)

4.1 การศึกษารวบรวมข้อมูลเบื้องต้น

ในขั้นตอนนี้จะทำการศึกษาข้อมูลทุติยภูมิในประเด็นดังต่อไปนี้

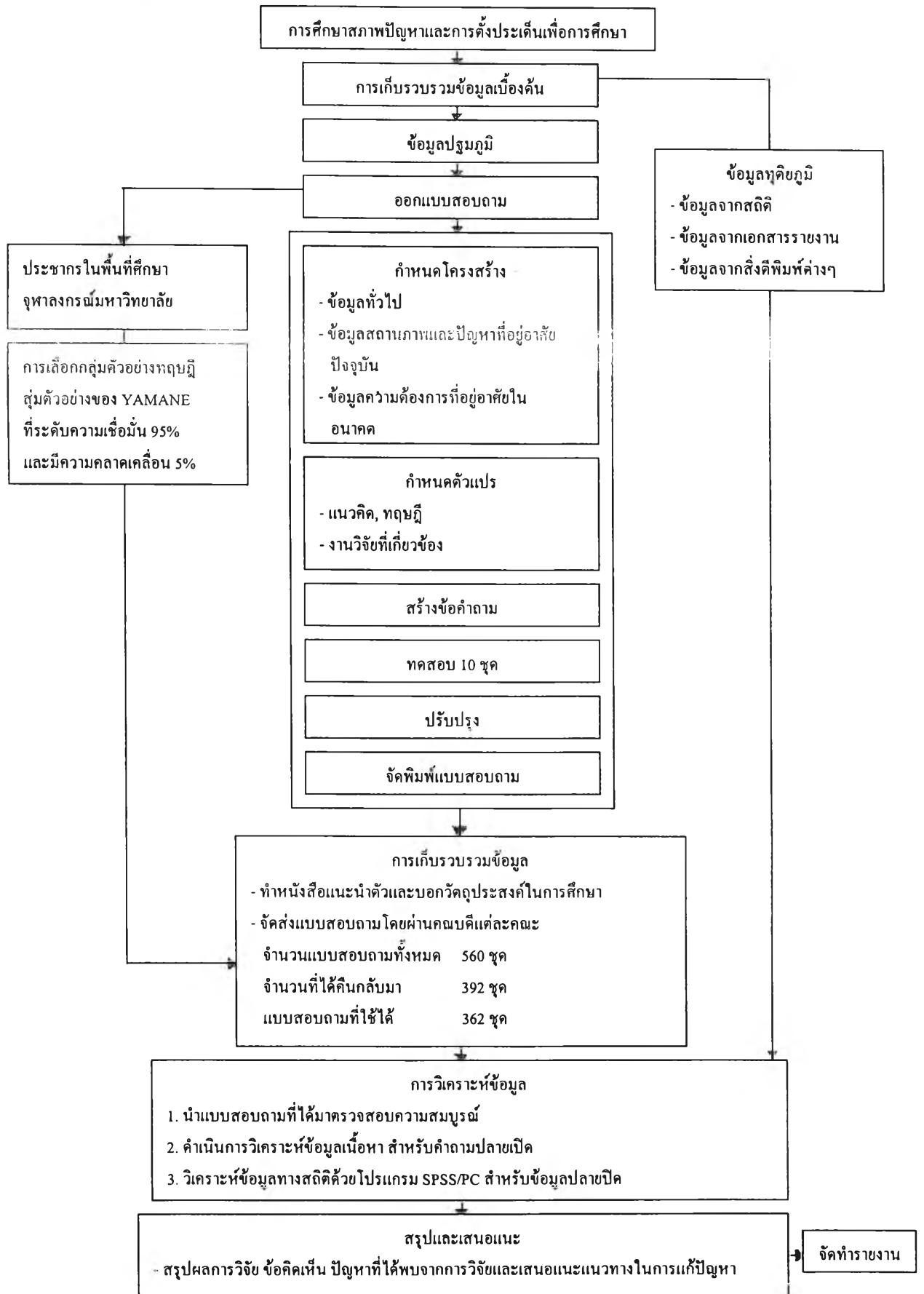
1. ข้อมูลของประชากรจุฬาฯ เช่น จำนวนอาจารย์และข้าราชการของจุฬาฯ
2. นโยบายและสวัสดิการด้านที่อยู่อาศัยของจุฬาฯ
3. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง เช่น กระบวนการเปลี่ยนแปลงภายในเขตที่อยู่อาศัย, การเลือกทำเลที่ตั้งของที่อยู่อาศัย
4. นโยบายการจัดสวัสดิการด้านที่อยู่อาศัยของมหาวิทยาลัยต่างๆ
5. ข้อมูลของหอพักสำหรับอาจารย์และข้าราชการในจุฬาฯ และหอพักเอกชนในบริเวณใกล้เคียง

4.2 การสุ่มตัวอย่าง

ในการสุ่มตัวอย่างดำเนินการเป็นขั้นตอน ดังนี้

1. กำหนดประชากร ในการวิจัยครั้งนี้ประชากรที่ใช้คือ อาจารย์และข้าราชการสาย ข ของจุฬาฯ โดยใช้ข้อมูลสถิติของปี พ.ศ. 2541
2. กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสมในการศึกษาครั้งนี้กำหนดขึ้นโดยใช้ทฤษฎีการสุ่มตัวอย่างของ Taro Yamane (Taro Yamane, 1967) ในการประมาณค่าพารามิเตอร์ ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% โดยที่ค่าประมาณจะคลาดเคลื่อนจากความเป็นจริงได้ไม่เกิน $\pm 5\%$

แผนภูมิที่ 4.1 ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

สำหรับประชากรจำนวน 3,748 คน คำนวณได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสมเท่ากับ 362 คน โดยมีรายละเอียดในการคำนวณดังนี้

$$N_{op} = \frac{N}{1 + NE^2}$$

โดยที่ N_{op} คือ ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสม สำหรับประชากรจำนวน N คน
 N คือ จำนวนประชากรทั้งหมดที่ใช้ในการวิจัยเท่ากับ 3,748 คน
 E คือ ขนาดความคลาดเคลื่อนสูงสุดที่ผู้วิจัยยอมรับได้ในที่นี้คือ $\pm 5\%$
 จึงได้กลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสมเท่ากับ

$$N_{op} = \frac{3,748}{1 + (3,748 \times (0.05)^2)} = 361.43$$

$$\approx 362 \text{ คน}$$

จากการคำนวณขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสมจึงเท่ากับ 362 คน

3. วิธีสุ่มตัวอย่าง ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) โดยแบ่งประชากรออกเป็น 2 ชั้นภูมิ (Strata) คือ อาจารย์ และข้าราชการสาย ข การสุ่มตัวอย่างจะสุ่มตามสัดส่วนของขนาดของประชากรในแต่ละกลุ่ม เพื่อให้มีการกระจายที่ครอบคลุมเป็นสัดส่วนกับประชากรเป้าหมาย ผลการแบ่งจะได้ขนาดของตัวอย่างดังแสดงไว้ในตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 จำนวนประชากรตัวอย่างและจำนวนตัวอย่างที่ต้องการ จำแนกตามประเภทของกลุ่มตัวอย่าง

ประเภทของข้าราชการ	จำนวนประชากร ตัวอย่าง	จำนวนตัวอย่าง ที่ต้องการ	สัดส่วน (%)
1. อาจารย์	2,904	280	77.35
2. ข้าราชการสาย ข	844	82	22.65
รวม	3,748	362	100.00

4.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) ซึ่งมีขั้นตอนในการจัดทำเครื่องมือเป็น 4 ขั้นตอนคือ

1. กำหนดชนิดและรูปแบบคำถามของแบบสอบถาม คำถามที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้แบ่งเป็น 3 ประเภทคือ

1.1 คำถามแบบเปิด (Open Ended Questions) เป็นคำถามแบบให้ตอบอย่างเสรี

1.2 คำถามแบบปิด (Close Ended Questions) เป็นคำถามแบบให้ตอบตามคำตอบที่กำหนดไว้เรียบร้อยแล้ว การสร้างคำถามแบบปิดมี 3 รูปแบบคือ

1.2.1 แบบคำถามสองคำตอบ (Dichotomous Questions) เป็นคำถามที่จะเลือกตอบอย่างใดอย่างหนึ่งในสองคำตอบ เช่น ไม่มี มี ไม่ย้าย ย้าย ไม่ต้องการ ต้องการ

1.2.2 แบบคำถามให้เลือกตอบ (Multiple Choice Questions) คำถามจะกำหนดคำตอบให้หลายคำตอบ และเลือกหนึ่งคำตอบ

1.2.3 แบบคำถามให้ตอบได้หลายคำตอบ แบบนี้คล้ายกับรูปแบบคำถามให้เลือกตอบ ต่างกันตรงที่ให้เลือกตอบได้หลายคำตอบ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

1.3 แบบวัดทัศนคติ ใช้มาตราวัดแบบลิเคอร์ท (Likert Scale) กำหนดระดับค่าคะแนนเป็น 5 ระดับคือ 5, 4, 3, 2 และ 1 โดยมีความหมายดังนี้

5	หมายถึง	มากที่สุด
4	หมายถึง	มาก
3	หมายถึง	ปานกลาง
2	หมายถึง	น้อย
1	หมายถึง	น้อยที่สุด

เพื่อความสะดวกในการตอบ ผู้วิจัยจึงนำแบบสอบถามและแบบวัดทัศนคติ รวมไว้ในชุดเดียวกัน เพื่อสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2. การสร้างเครื่องมือแบบสอบถาม ได้ดำเนินการสร้างแบบสอบถามโดยมีขั้นตอนในการสร้างดังนี้

2.1 กำหนดตัวแปรที่ศึกษา โดยวิธีการศึกษาจากเอกสารต่างๆ แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ผลการศึกษาสามารถจำแนกตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยได้เป็น 4 กลุ่ม ดังนี้

กลุ่มที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับที่อยู่อาศัยในปัจจุบัน ได้แก่

- ลักษณะของที่อยู่อาศัยปัจจุบัน
- ลักษณะการครอบครองที่อยู่อาศัยปัจจุบัน
- ที่ตั้งของที่อยู่อาศัยปัจจุบัน
- ข้อมูลเกี่ยวกับการเดินทางระหว่างที่อยู่อาศัยกับจุฬาฯ
- ปัญหาในการอยู่อาศัย

กลุ่มที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับที่พักอาศัยในปัจจุบัน (เฉพาะบุคลากรที่พักอาศัย

ในหอพักของจุฬาฯ)

- หอพักที่พักอาศัย
- ระยะเวลาที่พักอาศัย
- ที่อยู่อาศัยอื่นนอกจากที่พักในหอพัก
- ปัญหาเกี่ยวกับการพักในหอพักจุฬาฯ
- ความต้องการย้ายออกจากหอพักจุฬาฯ

กลุ่มที่ 3 ข้อมูลที่อยู่อาศัยในอนาคต

- ความต้องการย้ายที่อยู่อาศัยใหม่ภายใน 5 ปี
- สาเหตุที่ต้องการจะย้ายที่อยู่อาศัย
- ที่ตั้งของที่อยู่อาศัยที่ต้องการ
- ลักษณะของที่อยู่อาศัยที่จะเลือกในอนาคต
- ถ้าจะเปลี่ยนที่อยู่อาศัยใหม่ สวัสดิการที่ต้องการให้จุฬาฯ ช่วยเหลือ
- รูปแบบการเปลี่ยนที่อยู่อาศัยใหม่ ได้แก่ เช่า, ซื้อเงินสด, ซื้อเงินผ่อน
- งบประมาณการซื้อที่อยู่อาศัยใหม่
- ความต้องการเงินกู้เพื่อซื้อที่อยู่อาศัยใหม่
- แหล่งเงินกู้
- ปัจจัยสำคัญที่ใช้ในการตัดสินใจเลือกที่อยู่อาศัย

กลุ่มที่ 4 ข้อมูลทางด้านสถานภาพและเศรษฐกิจ

- เพศ
- อายุ
- อายุราชการ
- ประเภทงาน
- สถานภาพการสมรส

- รายได้ครอบครัวต่อเดือน
- รายจ่ายของครอบครัวต่อเดือน

3. การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย เมื่อกำหนดตัวแปรเรียบร้อยแล้ว จึงนำไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาช่วยตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content validity) ความเที่ยง (Reliability) และความตรง (Validity) ของเครื่องมือที่สร้างขึ้นว่าสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการทำวิจัยเพียงใดและทดสอบกับกลุ่มตัวอย่าง (Pre-test) จำนวน 10 ชุด

4.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ขอนหนังสือแนะนำตนเองจากภาควิชาเคหการ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาฯ เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม
2. นำหนังสือแนะนำตนเองไปขอเข้าพบเลขานุการคณะของแต่ละคณะในจุฬาฯ เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการแจกแบบสอบถามให้แก่อาจารย์และข้าราชการสาย ข และนักวินมารับแบบสอบถามกลับคืน
3. ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ผู้วิจัยได้แจกแบบสอบถามให้แก่ผู้ตอบในจำนวนมากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่ต้องการ เพื่อป้องกันความไม่สมบูรณ์ของแบบสอบถามบางชุดจากแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนทั้งหมด 392 ชุด ผู้วิจัยได้ทำการคัดเลือกแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์ คงเหลือแบบสอบถามที่สามารถนำมาวิเคราะห์ได้จำนวน 362 ชุด ซึ่งพอดีกับขนาดของประชากรที่คำนวณได้

4.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

หลังจากได้รวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 362 ชุดเรียบร้อยแล้วได้ดำเนินการวิเคราะห์ดังต่อไปนี้

1. การเตรียมข้อมูล

- 1.1 ทำการตรวจสอบข้อมูล ได้ตรวจสอบความถูกต้องของแบบสอบถาม
- 1.2 ทำการจัดทำรหัสข้อมูล (Data coding)

2. การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป SPSS PC for Windows Version 7.5 (Statistical Package for Social Science for Windows) สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติดังนี้

2.1 ค่าสถิติทั่วไป เป็นการวิเคราะห์เพื่อนำเสนอข้อเท็จจริงทั่วไป โดยจะใช้ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage)

2.2 ค่าเฉลี่ย (Mean) จากคำตอบของกลุ่มประชากรในกรณีที่เป็นแบบคำถามเป็นแบบให้เลือกได้หลายคำตอบ

2.3 การหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร เพื่อหาค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทางด้านประชากร และลักษณะที่อยู่อาศัยปัจจุบันกับความต้องการที่อยู่อาศัยในอนาคต โดยนำเสนอในรูปแบบตารางความสัมพันธ์ (Crosstab)

4.6 สรุปผลและเสนอแนะ

นำข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์มาทำการสรุปผลการวิจัยเพื่อแสดงประเด็นสำคัญที่ได้รับจากผลการวิจัย และตรวจสอบความสอดคล้องของผลที่ได้รับจากการวิจัยกับแนวคิดทฤษฎี ตลอดจนข้อมูลจากเอกสารต่างๆ และข้อมูลจากการสัมภาษณ์ที่ได้รวบรวมไว้ พร้อมทั้งทำการสรุปข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ด้วย

4.7 การจัดทำรายงานการวิจัย

นำเสนอผลการวิจัยในรูปแบบการบรรยายและตารางประกอบ